

[J. O. Krag.]

kanterne af min militære sagkundskab — med mindre enheder, hurtiggående enheder, raketudstyrede enheder. Har man i dansk forsvar i højere grad skiftet over til sådanne enheder? Jeg mener det ikke, og jeg mener, at den undersøgelse, vi ønskede sat i gang, ville have givet sådanne resultater, at man til efteråret i en ny forsvarsordning kunne have rettet disse fejl op. Jeg tror, at en analyse af våbensammensætningen inden for de andre værn vil vise tilsvarende tegn på forældelse. Vi møder alle sammen undertiden på de danske landeveje nogle kæmpestore Centurion tanks. Det var, så vidt jeg ved, en tanktype, der blev betragtet som meget væsentlig og derfor blev gjort central i NATOs landmilitære udstyr i en periode, der nu ligger, skal vi sige, 20 år tilbage. Disse tanks er formentlig forældede, man skal have noget nyt, og de militære sagkyndige ville allerede i dag med ganske kort frist være i stand til at sige, hvad det var, man skulle have i stedet for.

Går vi over til luftvåbenet, vil man også vide, at der her finder en konkurrence sted mellem to våbentyper, nemlig på den ene side flyet, der er dyr i anskaffelse og dyr i drift, og på den anden side raketterne, der kan være dyre i anskaffelse, men er langt billigere i drift. Er det sikkert, at den sammensætning vi har, er den rigtige?

Jeg vil altså mene, at man punkt for punkt ville kunne fastslå, at ændringer er nødvendige. Jeg ved, at afdøde forsvarsminister Victor Gram sigtede mod ret hurtige ændringer på disse områder. Var den kommission, han foreslog, blevet nedsat i 1967, kunne vi uden tvivl i dag have været til ende med disse ting og stået over for en ny forsvarsordning. Nu står vi over for en regering, der ikke vil løse disse opgaver, fordi den ikke kan enes indbyrdes, men sylter disse problemer ned i en kommission. Jeg er overbevist om, at de standpunkter, hr. Bilgrav-Nielsen har givet udtryk for her i dag, og den afstemning, den radikale gruppe om lidt vil foretage, vil få skuffelsen til at gå dybt ned i de radikale tilhængeres kreds.

Også udenrigspolitik er der sket ændringer. Jeg ved meget vel, at vi stadig har en rest af den kolde krig, og det tror jeg vi vil blive ved med at have meget længe, men

det er en rest af den. Vi ved alle sammen, at hvor man i 1959 og 1960 måtte betragte den kolde krig mellem øst og vest som selve hovedproblemet i den internationale politik, er der sket væsentlige ændringer. De er sket efter Cuba. På flere og flere områder søger Sovjetunionen og USA fælles interesseområder og søger en fælles politik over for de områder, hvor de har fællesinteresser. Den væsentligste årsag til dette skifte, siden den tid det danske forsvarsforlig blev til, er Kinas opdukken på verdensscenen med mulighed for at blive den tredje atombevæbnede supermagt. Så længe Kina optræder på den måde, Kina hidtil har optrådt, vil det presse Sovjetunionen og USA nærmere og nærmere hinanden. Men der er jo sket andre ting, der viser det samme. Vi har fået atomprøvestoppet, vi er i færd med at få ikke-spredningsaftalen, og vi ved, at noget af det, der optager den nyvalgte amerikanske præsident, er, hvordan han på bedste måde kontakter den sovjetiske regering og får dialogen, afspændingsdialogen, i gang igen. Endelig ved vi, at disse afspændingstendenser stærkest har givet sig udtryk over for den verdensdel, vi lever i. Europas situation er en anden, end den var i 1959 og 1960.

(Kort bemærkning).

Erik Kragh: Det er selvfølgelig ikke muligt i en kort bemærkning at besvare alle de ting, hr. J. O. Krag her har sagt, men jeg kan summarisk om anskaffelse af afløsning for kampvogne, som er ved at være forældede, og om andre materielanskaffelser, sige, at dette er et bevillingsspørgsmål. Det er et bevillingsspørgsmål, som har berørt de regeringer, der har været, og som berører de regeringer, der kommer.

Må jeg om afspændingen have lov til at sige, at afspænding er et andet ord for stabilitet, den stabilitet, der fremkommer ved, at USA og Sovjetunionen finder hinanden på de områder, hvor de har fælles interesser, såsom prøvestopafptalen og ikke-spredningsaftalen. Men de har ingen fælles interesse i Europa. I Europa er modsætningsforholdet det samme, og som jeg sagde i mit første indlæg har Sovjetunionen gennem sit stadig voksende militære potentiell muligheden for fra den ene dag til den næste at ændre sin politik i aggressiv retning, hvis NATOs sam-